

List izlazi tjedno. Godišnja pretplata
30 Din. Za inozemstvo 60 — Oglasi po
naročitoj tarifi.

GOD. VI

BROJ 37

ŠIBENIK, 15 rujna 1935

Rukopisi se ne vraćaju — Adresa uredništva i uprave: ŠIBENIK pp. 17.

Iskustvo govori

Đački život je pun ritoznala.
Škola — praznici, praznici — škola. Vječno se ponavlja.

A ipak je to život sunčanih dana. To vam neće priznati učenik u času kada ga trese ispitna groznica, ali ćete istinu čuti od onoga koji napušta klupu i polazi u život u kome ideali dolazi u sukob sa krutom zbiljom sadašnjice.

— O bijesu morskih valova
će vam najbolje pričati mornar
koji je za tamnih olujnih noći
krstario debelim morem; a o bi-
jedi i teškoći našega čovjeka će
vam punu istinu reći onaj gorski
svećenik Hranilovićevih elegija,
koji za narod živi i s narodom o-
sjeća. Ni tegleći četveronožac ne
ide onim oputinama kojima se
penje on, da dode k bolesniku
zabitne zagore i napita ga kru-
hom života za okrepnu na dugom
putovanju.

I slike škole vam najvjernije iznosi čovjek koji je od prvih gimnazijskih razreda, pa do svršenih universitetskih nauka dnevno sjedio za klupom.

I na sve pojave gledao kritičkim okom čovjeka koji svemu traži zadnji uzrok

— Trijezan čovjek je dosljedan. Dosljednost je najjače i najznačajnije obilježje razumnog stvora. Polovičanstvo je za bezkičmenejake, za ljude hrskave grade. A hladan razbor je najveći protivnik razlomaka, ne onih što ih profesor rješava na školskoj tabli, nego onih razlomaka koji se miču, i idu na dvije noge kao i svi drugi ljudi.
— Naše škole su tvornice razlomaka.

Razlomci — to su vam ljudi bez karaktera, bez značaja, a beznačajan čovjek je spremam sve učiniti. Razlomak vam je čovjek koji bi lako mogao doći do istine, ili je već došao, a neće da prema njoj živi. I koji zna da je duh nad tijelom i da duh ima zapovijedati, a tijelo slušati. Ali neće ni da zna za zakone duha.

Sve manji je kult duha. Ali to je jedan veliki manjak, ne samo manjak, nego bistvena zabluda današnje škole, koja od daka hoće da stvori čestitog gradačina, a na ono bistveno zaboravlja. A kult duha je, osnovica sve odgoje. Sve dru-

Šibenik je progovorio!

Već u rano jutro 8 rujna brojni Križari i Križarice grada i okolice dolazili su u Katedralu. Išli su sabrano i tiho, ali vedro i ponosno. Došli su da proslavu križarskog dana počnu s Njim i po Njemu. Nisu mogli poći da da svijetu pokažu što misle i hoće, a da najprije u svoja srca ne prime Onoga čiji su. Prije sv. Mise preuzviše- ni dr. Jerolim Mileta je održao propovijed. Uputio je organiziranoj katoličkoj omladini nekoliko toplih, očinskih riječi; govorio je — o Žrtvi, Euharistiji i Apostolatu, te iznio smjernice reorganizacije Katoličke Akcije. U 8 sati je svečano bilo Križanje u Katedrali.

„Prošlo je 10 godina da se na ovom svetom historijskom mjestu manifestiralo narodno i vjersko uvjerenje prilikom 1000-godišnjice hrvatskoga kraljevstva. Prilike su se promjenile, ali mi smo tu, isti kao i pred 10 godina! (Tako je!) ... U današnjici je omladina bez idealja. Teško narodu bez idealja! Svijet se je nekada klanjao novcu i sili. Današnjica bere plodove takova života, ali ona ne može tako dalje. Nema života narodu kome vjera nije nosilac idealja ... Moramo potražiti uzročnike zla, moramo obećati voditi borbu s njima! Mi ostajemo kod svojih planova. Omladina se valja u blatu nemoralja. Ali nije ona sva takova. Čuje se već tutanj one omladine koja vjeruje u Boga ... Naše ideale nije teško naći. To su duh etike i poštovanja ...

ne nosi na sebi znak Križa, nije na-
še!... *Omladino, nosi u sebi Boga i*
pobjedićeš! Vjeruj u poštjenje i prav-
au (dugi pljesak!)." Govor je na-
graden frenetičnim, dugim aplauzom,
spontanim poklicima i prosipanjem
cvijeća. Ljudi su bili upravo u zanosu.
Sve je bilo jedno srce, jedna duša,
duša prožeta katoličkim i hrvatskim
idealima. — Iza „Rukoveta narodnih
pjesama”, koje je otsviraо tamburaški
zbor, progovorila je voditeljica V. K.
S-a prof. Marica Stanković. Opet plje-
sak...

go su onda samo ščure rijeći; to je maljanje bez stvarne podloge.

je maljanje bez sivarene podloge
Te kulture duha nedostaje našoj školi. — Mladić dva desetih godina napušta školu. I stina većim ili manjim znanjem. To se pojedinačno prosuđuje, prema prilikama u kojima je živio, i s obzirom na sposobnost kojom je obdaren. Ali taj mladić odlazi bez jačeg znanja. — Ne mislim na grčku ni na latinsku gramatiku. Sve su to samo sredstva, a ne cilj. Mislim na onaj dublji i jedino ispravan smisao života koji ima prizmati sve staničje našega žiča.

Gdje je nazor na svijet

što bi škola morala dati

Za sedmi i osmi razred je predviđeno u nastavnom planu i nešto filozofije. To je upravo tačka na koju bi se barem u tim godinama moralo mnogo pažnje posvetiti. Poričem atribut inteligencije onim skupinama školovanih ljudi kojima nisu znani barem osnovni filozofski principi. Bez toga se ne bi smjelo nikoga u život puštati. S obzirom na ovo, trebalo bi radikalnih promjena. — Otvorimo mladim dušama vrata istine, dajmo im solidnu izobrazbu, i onda neće biti onih žalosnih posljedica, a i smješnih tužaka na pokvarenost o-

*mladine, i to upravo s one strane
koja je tome naivije kriva.*

Ovo su zapažanja koja osvježavam pri otvoru nove školske godine.

A' nisam promašio cilja, kada bih ovime dao poticaja našim hrvatskim katoličkim dačkim udružnjima da s privatnim tečajevima nastoje nadoknaditi ono što im škola ne daje.

*Mi trebamo ljudi, i to duboko
ga znanja. Inteligencija je
mozač narodnoga organi-
zma. Samo od zdrave inteligenci-
je očekujemo sretnu budućnost.*

Nedjeljno evanđelje s poučkom

XIV nedjelja po Duhovima

EVANDELJE SV. MATEJA 6, 24—33.

U ono vrijeme: Reče Isus učenicima svojim: Niko ne može dva gospodara služiti: jer ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili će jednoga podnositi, a drugoga prezirati. Ne možete Bogu služiti i bogastvu. Zato vam velim: Ne budite zabrinuti za život svoj, što ćete jesu, ni za tijelo svoje, čim ćete se odijevati. Ne vrijedi li život više nego jelo, i tijelo više nego odijelo? Pogledajte na ptice nebeske, kako ne siju, niti žanju, niti saširaju u žitnice, pa ih Otec vaš nebeski hrani. Ne vrijedite li vi više od njih? A ko od vas brinući se može pridodati rastu svome lakaš jedan? I za odijelo što se brirete? Pogledajte na ljljanje u polju, kako rastu; ne frude se niti predu. A kažem vam da ni Salomon u svoj slavi svojoj nije bio odjeven kao jedan od njih. A kad travu poljsku koju danas jest, a sutra se u peć baca, Bog tako odijeva, koliko će većina vas malovjeri? Ne budite da-kle zabrinuti govoreći: Što ćemo jesti, ili što ćemo pititi, ili čim ćemo se odjenuti? Jer sve ovo neznačišči ištu. A Otač vaš zna da vam sve ovo treba: Ištite dakle najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, i sve će vam se ovo dodati.

POUKA

Ako i jedan odlomak evanđelja odgovara našim pričama, to bez sumnje odgovara današnji odlomak. Današnjeg je čovjeka briga za tijelo posve obuzela, tako da je potpuno zaboravio na duševni život. Današnjim riječima Isus zorno, jasno i bistro nalaže kako je ta briga besmislena i ubija ono što je bitno.

U nama je, poslije istočnog grijeha, neprestana borba između dobra i zla, grijeha i kreposti, duha i tijela. Mnogo je takovih koji bi htjeli udovoljiti jednom i drugom, koji hoće da u isto vrijeme pale tamjan Bogu i davlu t. j. novcu s kojim davao najviše radi. Ovima Isus poručuje: „Ne možete služiti Bogu i mamonom.“ Beznačajnost je nažalost jedna od glavnih karakteristika, oznaka današnjeg roda. Ova se beznačajnost pokazuje i u vjerskim dužnostima.

Isus oštro osuđuje onu požudu koja postaje idolem čovjeka, a ta je grozničava čežnja za novcem, za bogatstvom. Bog je danas izbačen iz srca mnogih ljudi, a novac im je postao bog. Po novcu sude čovjeka, po novcu ga časte.

Novac je ona meka koja mnoge odvodi od Boga, koja čini da neki i zapuštavaju svoju crkvu i istupaju u razne sekte. To vidimo na svoje vlastite oči. Da dobiju koje mjesto, da im se plata poveća, da dobiju viši položaj, ostavljaju svoju vjeru, vjeru svojih otaca, eda s tim dobiju blagonačlonost onih koji su na vrhovima. Radi jednog odijela, radi par stotina ostavlja svoju crkvu. Novac im je sve, pak stoga punim pravom Isus nastupa proti takovima.

Pohlepa za novcem cijeni više bogatstvo od poštenja. Danas kao da više biti lupežom nije sramota, pače mnogi se dive da je znao iskoristiti momenat. Ovo stvara mržnje, razbojstva i dovodi do općeg pokolja.

I današnja kriza, glad i golotinja koju gledamo, zar nije posljedica baš ove strasti za novcem? Kapitalist neće da plaća radniku njegovu zaslужenu platu, jer hoće da njemu više ostane. Neće da baci svoj novac na tržiste, pak da besposlene zaposli, jer ne vidi u tomu veće koristi, pače boji se da ne izgubi svoj novac, a da miđuni gledaju, to ga se ne tiče.

još dalje ide ta pozuda za novcem.

Vagoni kave se bacaju u more, velike koljine žita i pamuka se pale, samo da njima bude što više novca, a bolni vapaj miljuna bosih, gladnih i golih do njih ne dopire, jer njima je novac bog.

Ova strast ne može da se spoji s vjerom. Ovakovo postupanje negira Boga, pače kapitalist u svojoj duši jest najveći bezbožnik. Nije pitanje da li on ide u crkvu, da li moli krunicu i slično, već da li on vrši zakon Božji koji mu nalaže: „Ljubi iskrnjega svoga kao sama sebe“. Jer moliti i krasiti ne može se spojiti. Stoga i kaže Isus: jao bogatima, ne zato jer bi bogatstvo bilo u sebi zlo, nego stoga jer su većinom bogataši došli do bogatstva zlim i nedopuštenim putem,

Na braniku

Tako je to

Daci vam najbolje znaju reći što su to formule. — To su jezgro vito izražena pravila: matematička, fizička, kemijska, i svih mogućih predmeta kojima se zabavljuju mozgovi mlađih, i starih ljudi. Tih formula je mnogo. Neke idu u glavu velikom lakoćom, a neke neće pa neće. Kao za inad!

Nekako pri početku trećega razreda srednjih škola dove jedno takvo matematičko pravilo. Daje poteškoća mnogome daku, nije teško razumjeti, koliko primijeniti. A zname kakko su ga daci okrstili? — „Magareći most!“

Pravi magareći most. Kako se već nije prosjeo na tolike dačke, posebice „djekočačke kletve“!

Ljutili se mi i ne ljutili, ono ostaje vječno, ne promjenjivo i značajno računsko pravilo, a njegovome ocu Pitagori će se do vijeka raznositi slava, doklegod bude za profesorskim stolom sjedio čovjek računskih pravila.

— Mi se ljutimo na tiranstvo. Mi, ljudi slobode. — Kakova tiranja! Kakvo nasilje! Mi smo sami sebi pravilo. Pravilo se mora ravnati prema nama, a ne mi da se poklonimo mrtvome slovu. Sve se mijenja. Ono što je bilo jučer, ne vrijedi danas; jučer novo, danas već ostarilo. Danas, u vijeku napretka i mašinerije.

slove na nake učio je u Splitu i Zadru. Iza toga je pošao u Beč, da se spremi za svoje kasnije zvanje — povjesničara i arheologa. — Vrativši se kući postane profesorom — a malo kasnije i upraviteljem na splitskoj gimnaziji. Na tom položaju nije dugo ostanao. Austrija je gušila u narodu svaki plemeniti hrvatski osjećaj. Don Franini su daci u znak protesta izbiličili na školskoj slici cara Franje Josipa. Posljedica toga je bila, da je don Franje bio maknut s profesorskog mjesteta.

Don Franje se time nije dao smesti. Bilo je to za njega kao — sreća u nesreći! Kao suha i rasputnuta zemlja koja čeze za kišom, tako je i don Franin duh upravo pohlepno žudio za daljnjam znanjem. Nije se zadovoljio sa i onako bogato stečenim znanjem, što bi mnogome polaskalo, da si pribavi zvučni doktorski titul. Dao se je neumorno na svestrano i kluboko proučavanje rimske i starokršćanske povijesti. Prevrao je kosti rodne grupe i iz onoga dragoga kamenja čitao i popunjao rimsku i domaću povijest za doba hrvatskih narodnih vladara i kraljeva. Kad bismo sabrali znanstvena djela koja su napisana na te-

jer to svoje bogatstvo nisu upotreblili na dobro.

Ne samo bogataši, nego i siromasi koji neprestano vare za novcem, koji bi sve žrtvovali da postanu bogati i oni su osude vrijedni. Krist traži bogatstvo dušu. Stoga svima poručuje: Traži te najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a ostalo će vam se dodati.

Radi hrane, odjeće ne smijemo da zapustimo dušu. Pouzdanje u Boga treba da imamo, jer onima koji Ga se boje, daje Gospodin hrancu. Ne znači da ne smijemo raditi, ta sv. Pisano nam veli: Koji ne radi neka i ne jede“, ali ne smije da naša glavna i jedina briga bude tijelo. To je ono što Krist hoće da naglasi, već prvo je duša pak sve ostalo. Tijelo gine, nestaje ga, a duša živi na vijeke.

I baš svima danas poručuje Krist, i onima koji se nalaze u velikoj bijedi i nevolji: Uzdajte se u Boga koji je vaš otac i to dobiti otac, koji ljubi sve vas i od kojega sve ovisi, jer svu našu snagu i moć biće bezuspješna, ako Gospodin ne blagoslovio.

S pouzdanjem u Boga treba da idemo uvijek naprijed. Nikad zdvajati, jer Bog je s nama, pa ne znam kakve nas zadesile nevolje i teškoće. Niko još nije propao koji se je u Boga uzdao.

Ali i taj ugled pustimo po strani! Nego moramo reći: da Crkva onda više ne bi bila Crkva, ne bi bila čuvarica evandeoskih istina koje joj je njezin Osnivač povjerio.

Tim očima moramo na sve ovo gledati.

Defensor

Pročitajte i odlučite!

Potreba udruživanja u svrhu u zajamne pomoći nameće se svakome, a pogotovo siromašnjim slojevima, a tih je danas ogromna većina. Ta udruženja imaju svrhu, da zajedničkim silama pripomognu svoje čarove u najpotrebnijim časovima života na način, da snose troškove koje pojedinac ne bi nikako mogao podmiriti. Pojedinac kao član takovih udruženja doprinaša jedan stalni doprinos n. pr. svakoj mjesecu, a da to ne osjeti, dok bi i te kako osjetio veliki izdatak u časovima nuždne.

Najteži časovi u životu su časovi smrти u obitelji, bilo to glave i hrni telja ili pojedinog člana, a da se i ne spominje samac bez obitelji, koji ne zna kako i ko će ga opremiti na posljednji put. Ali smrt nastupa gotovo redovito, kao posljedica dužeg bolevanja koja često iscrpi i posljednji dan. A iza toga eto velikih troškova pogreba.

Kršćanska je dužnost dostojna opreme mrtvog na vječno počivalište, pak su razumljive sve žrtve koje se snose, da se to izvrši. A sredstva zato treba da se traže baš u tim časovima, kada teški udarac lovi srce najbližih.

Da se tome doskoči, da se mrtvome dade dostojna pošta, a obitelji skinje teška muka, kod stranih naroda, a i kod nas stvarali su se i stvaraju se društva ili zadruge sa svrhom, da svojim članovima uz manji mjesecni doprinos omoguće dostojan pogreb i dobročino vječno boračište, a bez ikakvih troškova.

Jedna takova ustanova pod imenom Posmrtna Zadruga sv. Josipa započela je svojim radom u našem Šibeniku pak svako koji se za istu interesira neka se za potrebne informacije obrati na gl. povjerenika gosp. Antuna Breškovića ulica „Put Uboškog doma“ kuća Olivari ili neka pismeno zatraži posjet njezinih saradnika.

Nekoliko brojeva

Prema podacima Medunarodnoga statističkoga ureda bilo je lanjske godine na čitavom svijetu 2,400,000 samoubistava. U polovici slučajeva uzrok je bio glad i krajnja bijeda.

U isto vrijeme dok su se ljudi ubijali, jer nisu imali čime utažiti glad, iz bojazni da ne padnu tržne cijene, uništio se je 267000 kvintala kave, 205,000,000 kg šećera, 25,000,000 kg riže, 25,000,000 kg mesa.

Evo kapitalističke ljutavi prema iskrnjemu! — Neka je već jednom kraj kapitalističko-židovskoj nemani!

ka. Već sama njegova pojava — onako usko spojena sa dostojanstvenošću, svraćala bi na sebe zadržljene poglede onih koji su se s njim susretali. Njegovi odmjereni koraci ponosno su odjekivali uskim ulicama „Aspalatona“

Kolikogod se bavio davnom i tamnom prošlošću, ipak je ostao uvijek savremen. Živio je pratio svaku političku i kulturnu gibanje svoga doba. Svojim žarkim i iskrenim rođoljubljem isticao se među prvima. Dostojno i muški znao je nastupati u obrani pogađenih hrvatskih prava. Ranije, pod Austrijom, bio je biran za narodnog poslanika u carevinskom vijeću. Tako je imao prigode da i u parlamentu brani narodna prava. U kasnijim godinama se je povukao iz političke arene, ali je zato neprestano radio, raspravljao s prijateljima i davao savjete.

Povijest se obnavlja. Slobodnim pristankom hrvatskog naroda u novu državnu zajednicu: Srba, Hrvata i Slovenaca — iskršlo je, iako u drugom svijetu, ponovno — hrvatsko pitanje. Don Franje je ostao odan hrvatskoj misli i nesavladiv poput stoljetnog hrasta don Franu, veliki je gubitak za jednoga obrazovanog čovjeka.

Podlistak

Don Frani u spomen

(prilikom prve godišnjice smrti don Frane Bulića i otkrivanja njegovog spomenika u Zagrebu 15. rujna 1935.)

Veliki ljudi žive i poslije smrti — žive u svijesti svoga zahvalnog naroda, u kome su živjeli, radili i ginali za njega. Iz povijesti znademo mnoge naše velikane koji su se u svom životu odlikovali sjajnim umom, junačkim djelima i kreposnim životom.

Mi Hrvati, hvala Bogu, imamo takvih velikana. Imamo narodnih svećaca, spominjemo se slavnih i junačkih preda i svjetlih umova. — Rodoljubna svijest ponosno gleda na uzvišeni lik velikoga pokojnika don Franje Bulića. Jedva se eto navršila godina dana od njegove smrti, hrvatski narod mu diže u bijelom Zagrebu trajan i vidljiv spomenik. Don Franje je to i zasludio svojim dubokim znanjem i čeličnim hrvatskim značajem.

Rodio se godine 1846 u Vranjicama kod Splita. Gimnaziske i bogob-

Po državi

RODENDAN NJ. V. KRALJA PETRA II proslavljen je po svim mjestima države.

UMRO DON DRAGO BOSILJEVAC u ponedjeljak 2 rujna, nakon dugih i teške bolesti. Komu nije znano ime vel. don Dragića! — Sav njegov život bio je posvećen dobroti iskrnjega. U njemu je svak nalažio brata pomoćnika. Karičivan rad pok. don Draga je tako opsežan i rezbrijan da će se o njemu još mnogo toga napisati. — 4 ov. mj. je veći broj svećenika, grada i mladine ispratio zemne ostatke dragog pokojnika iz zgrade Špiltskog boga lovrog sjemeništa do parabroda „Kralj Aleksandar“, kojim se je po zadnji put odveo do Hvara. Na izlazu iz bogoslovne zgrade oprostio se je u ime zavoda rektor preč. Ivo dr Kasandrić, a na obali u ime kateheti vel. Mladen Alajbeg, a u ime kolega profesora g. Četinco, prof. — Počinuo u miru!

ZPOROVI OPOZICIJE u Prnjavoru i u Visu. Na zboru u Visu je bilo oko 8000 ljudi.

ZBOR JRZ U OSIJEKU održan je u nedjelju. Ministar šuma i rudnika g. Janović je tom prilikom rekao: Zakonima se stvara državljanstvo, ali u historiji nema primjera da se zakonima stvara narodnost. Mi smo Srb, Hrvati i Slovenci i to se ne može ništa izbrisati. Oni drugi (Jeftečevci) su u ruke uzeli kundak. A sad se pojavljuju kao oficiri bez vojske. Nije njima do države, nego do ministarskih stolica. — G. ministre, od Vas i drugova čekamo da riječ postane djelo.

90 GODIŠNICA dolaska milosrdnih sestara u Zagreb navršila se je ovih dana. Družba danas broji 1774 člana i 120 kuća. — Neka im dobri Bog pomože i u dalnjem njihovom radu na dobro našega naroda.

RJESENJI optuženi zbog ubijstva vel. župnika Vlašića. Sud je riješio optužene, jer im je uspjelo dokazati svoj alibi. I tako je ostalo neovisjetljivo ovo ubijstvo.

TREĆE HRVATSKO HODOČASCE u sv. Zemlju od 1—27 svibnja 1936 god. Površje je preuzeo preuz. dubrovački biskup dr Josip M. Carević.

OPĆINSKI VIJEĆNICI U MAKARSKOJ dali su ostavku i traže od načelnika da i on dade ostavku sa cijelim vijećem. — I u Jazabetu kraj Varaždina uslijedila je ovih dana ostavka općinskih odbornika.

PREŠAO U OPOZICIJU g. dr Vojin Došen, narodni poslanik, izabran na listi g. Jeftečića.

STRAJK RADNIKA na turističkom putu Zaostrog-Podaci radi sniženih nadnica. — Zahtijevaju: osam sati dnevni rad, povišenje nadnica za 25%, da se ne odbija kuluk, da se dužne nadnice za kolovoz isplate u roku od 2 dana.

U TABORSKOM žandari ubili 4 čovjeka.

ZAVRSIO SE JE PROCES protiv Vojnika. Dvadesetica njih je osudeno. a tridesetica rješeno.

ZAGREB ima 1270 srednjoškolaca više nego lani. Sve hoće u školu. Ne pomažu takso ni strogi propisi.

KRIZARI NA OTKRICU BULICEVA SPOMENIKA će korporativno sudjelovati.

duhu svoje slavne prošlosti usprkos tuga i uza svu svoju duboku starost.

Don Frane je bio čovjek u najlemenitijem značenju te riječi.

Don Frane, samo ime kaže, bio je svećenik. On je često i pošteno nosio svoj svećenički kolet. Na njemu su se obistinile u punom značenju evandeoske irječi: da budete svi i svjetlost svijeta! On je svjetlim primjerom svoga uma i srca sa svoje strane dokazao, kako katolička Crkva goji i promiče pravu znanost da između znanosti i vjere nema protuslovlja, nego da vlasta savršeni sklad i harmonija. — Svoju duboku i živu vjeru i svoju učenost odano je postavio na oltar domovine.

Nesmiljena smrt nam ga ugrabi. Zagreb, srce Hrvata, prisluškivalo je zadnje kucaje njegovoga srca, koje zauvijek ugasnu: 30 srpnja 1934 uz jecaj hrvatske vile.

Danas Zagreb doživljuje veliko kulturno slavlje. Danas 15 rujna u prisustvu hiljada i hiljada hrvatskih sinova zasjaje svjetlost pojava neumrlog don Franinog lika u brončanom spomeniku. Organizirali su se brojni odbori, da ta narodna proslava bude

Radnička omladina u Belgiji

U nedjelju 25. kolovoza, pri ikom velebne izložbe „Katolički život“ u Bruxellesu, J. O. C. (Katol. radnička omladina) prosavila je desetgodišnjici svog plodnog rada, koji se je proširo i van granica Belgije. Prilikom proslave ove desetgodišnjice blagoslovjen je „Radnički dom“ — centrala ove moćne organizacije. Dom ima 250 soba, blagovaonu za 600 osoba, knjižnicu, čitaoniku, veike gimnastičke dvorane, kupatila. To je živi spomenik modernoga napretka i tehnike sa strane namjadih slijedbenika socijalnih Papa Lava XIII i Pija XI. J. O. C. nastoji da provada u dječjem program enciklika „Rerum Novarum“ i „quadragesimo anno“ i uspijeva kao malo koje drugo katol. radničko udruženje.

Mladim članovima J. O. C. organizacija daje sve: vjersku, moralnu, intelektualnu, stručnu, estetsku i sportsku spremu. I u javnom životu su znani radi *svadice nauka — svoje*

Za sve nas

Katekizam u ruke, i u poglavljaju koje govori o apostolskom vjerovanju umetnite još jednu oznaku!

— Iz osnovne škole nam je znano ono razlaganje — vjerujem u „svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih“ učili smo da smo mi na zemlji vojujući Crkva, oni na nebesima slavna, a oni u čistilištu trpeća Crkva. A na jednoj svećanosti iznio je engleski biskup iz Birminghama i ovo: „Jedan razlog, zašto je poticaj, da katolici stupi u Katoličku Akciju, našao doista slab odaziv, mislim da je i to, što preveliki broj kršćana pripada s pavajuće Crkvi.“

Značajna oznaka! Pripadnici spašavajuće Crkve su u većini. — Oni su težak teret u ladi Petrovoj, kloba ih vuče, a oni se ni najmanje ne brinu, da bi joj pomogli veslati.

Spavajuća Crkva je osušena građana na pećini Petrovoj. A Krist je ustavio Crkvu za ljudi života. Život, svježina, rad, gipkost, a ne drijemež, trest. Samo je mladost vrijedna života, mladost duha, koja može i tre-

Kako bezbošci rade

Uz sve to da u Rusiji ima velik broj ljudi koji ne znaju čitati ni pisati, ipak boljševici ulažu najviše truda u širenju štampe.

Evo kako oni rade!

Svaka čeljka mora redovito izvjesiti bezbožnički časopis na vidljivom mjestu, po dvoranama, na ulicama, na raskrsnicama i trgovima. — Na tabli moraju biti izneseni novinski odresci koji govore o uspjescima u boju protiv Jezusa.

Svaka čeljka mosa imati album odrezaka iz bezbožnih listova, i tako sprema gradivo u bezbožničkom radu. — Svaka čeljka treba da prima i ilustrovani časopis koji se izrugiva našim kršćanskim svetinjama.

što veličajnija, dok su sa svih strana naše lijepe domovine — osobito iz Dalmacije, pohrile velike skupine rođoljuba u Zagreb.

Slavni potomče proslavljenog rođaka, snivaj mirno! Tvojim staračkim kostima neka je meka ova naša draga hrvatska gruda.

Sjajna zvijezdo na obzoru neba, oj svijetli nam svijetli! Kalorije se Tvoje ne manje. Tvoje svijetlo je sve sjajnije, sve žarče,obilni snopovi zračka se prospilju na nas.

Mi Te ljubimo, mi Te štujemo, mi se s Tobom ponosimo. Tome je svjedok i ovaj spomenik koji Ti nakon tek minule prve godišnjice smrти podižemo u našem srcu, u svojoj prijestolnici, dragom hrvatskom Zagrebu.

Nek Ti je slava, čast i hvala, i priznanje za sve čime si nas zadužio.

Neka titraju čestice etera i slijevaju se u divan akord koji pjeva slavu, Tebi, ponose naš, slavo naša.

Vječni spomen Tebi, veliki hrvatski sine, nepomična stijeno, stoljetni hraste. Slava Ti, vječna slava.

g. f.

štampu — sudjelovanja u proučavanju radničkih pitanja — u štednji — u radu za k'no, radio, šport i t. d. Ova organizacija se raširila i u sjever. Francuskoj, gdje broji 18.000 radnika i 65.000 radnica (1932 god.). Njihov list „Jeunesse ouvrière“ (Radnička omladina) se tiska u 90.000 primjeraka.

Sa svojim razvijenim zastavama su bili na hodočašcu u Rimu, kod Namjesnika Kristova sv. Oca Pape Pija XI, koji je rekao: „prvi apostoli, najblizi apostoli radništva, će biti radnici.“ Na prvom njihovom hodočašcu je sudjelovalo 1500 omladinaca sa 400 zastava.

U nedjelju 25. kolovoza, na njihovoj proslavi, bio je kardinal van Roey. Svečanu misu su pjevali sami radnici. Ovom prilikom je sv. Otac papa uputio članovima J. O. C. odjelu pismo u kome hvali njihov rad i čestita na pohodnim uspjescima.

Po svijetu

RAT IZMEĐU ITALIJE I ABESI- NIJE imao bi buknuti 14. ov. mj. Tako novire donose. Opće je mnenje da Društvo Naroda neće ništa učiniti i da je rat neizbjegljiv.

TALIJANSKI MANEVRI u Južnom Tirolu su bili najveći manevri što ih je došada u Evropi bilo.

1.350 MILIJONA LIRA iznose troškovi koje je Italija dosada učinila za uzdržavanje vojne posade u Abesiniji.

200 MILIJONA DINARA je Italija dosada platila za prevoz vojnika preko sueskog prokopa.

MOBILIZACIJU svih Aboira a od 15—70 godine je proglašila abesijska vlada.

4000 DOBROVOLJACA se je u Egiptu javilo za pomoć Abesiniji.

VELIKE MANIFESTACIJE JOC (katoličke radničke omladine) u Brisezelu održane su ovih dana. Na njima je sudjelovalo 110,000 mudičkih ljudi, članova te moćne organizacije.

SVJETSKI EUHARISTIJSKI KONGRES u Mani na Filipinskim otocima održao se od 3—7 veljače 1937. Već su imenovani razni odbori i započeli svoj rad.

TUBKAL je najviši vrh Velikog Atlasa. Visok je 4169 m. Na tom vrhuncu je služio sv. misu o. Henry Kohler. Popeo se je s karavanom koja je brojila 24 osobe.

NOV RADIO STANICU će doskor početi graditi portugalski katolici u glavnome gradu Lisabonu. Vlada je već dala svoju dozvolu. — Kad ćemo mi hrvatski katolici podignuti što takva u našem Zagrebu?

KATOLICI U FRANCUSKOJ. Danas Francuska broji 87 biskupija u kojima živi 41,242,167 vjernika u 36.149 župi sa 45,015 svećenika. Na 877 stanovnika otpada u Francuskoj jedan svećenik. U pariškoj biskupiji na 2512 vjernika dolazi jedan svećenik.

U BESARABIJI je skoro trećina pravoslavnog pučanstva prešla na katoličku vjeru.

PROTESTANTSKI MISIONAR PO- STAO KATOLIK. Dr Iserland je obraćao Japance na protestantizam. Sad se je vratio u Švicarsku i stupio u katoličku Crkvu. Opet se vraća u Japan, ali ovaj put kao katolički misionar.

KATOLICI U KANADI. Od 10,377,000 stanovnika otpada 4,285,000 na katolike. U čitavoj Kanadi ima 11 nadbiskupa i 27 biskupa.

SUESKI PROKOP je samo jednog dana (19 pr. mj.) inkasirao 2,430,000 francaka. U upravi poduzeća je 10 engleskih ravnatelja, 20 francuskih i 1 Holandeza.

NA SJEVERNOM MORU bjesnila je ovih dana silna oluja. Jedan izletnički brod, na kome je bilo 250 djece, bacila je na kraj. Srećom nije bilo žrtava.

CIGARETE prodiru i u Kini. Znano je da je cigareta u unutrašnjosti Kine bila rijetka stvar. Najprije bi je zapušio mandarin, za im bi je predao svojim činovnicima od kojih bi svaki povukao po jedan dim. I tako redom bišla od ruke do ruke. — Neće Kina da opet u svemu bude nazadna.

SPOMENIK U MADRIDU otkriven je prvom pre sjedniku Španjolske republike Emilio Kas. e. anu. Tom prilikom je ministar Španjolske mornarice rekao da se republika u Španjolskoj neće nikada održati na vlasti, ako se ne demokratizira.

BAKCIJ ZARAZNE BOLESTI SPA- VANJA koja naročito u Japanu svake godine kosi mnogo ljudi nakon dugogodišnjih istraživanja otkrio je njemački liječnik dr Graner, profesor u Jokohami.

KNEZ OBOLENSKY je u svibnju položio redovničke zavjete u benediktinskom samostanu Amay. On je jedan od predstavnika najviše ruske aristokracije.

CARIGRAD ima 1291 tiskanu u kojima se tiska 159 časopisa od toga 20 dnevnika.

Pepe Best Quality

Veliki izbor jesenskih cipela za dame, gospodu i djecu.

ŠIBENIK SPLIT

Kralja Tomislava Marulićeva 7.

Naši dopisi

Tijesno

POPRAVAK ORGULJA. Pred 170 godina izradilo je u župničkoj crkvi sv. Duha čuveni venečki majstor Callida lijepo orgulje koje su dugi niz godina dobro služile. — Kroz nekoliko zadnjih decenija izvršilo se na njima dosta velikih popravaka, ali nikada nije bilo onako kako treba.

Ove godine, na molbu župnika, našao je kapelnik stolne crkve u Splitu v.l. Božani majstora gosp. Branka Erhartića iz Križevaca, nastanjena u Splitu, koji je na orguljama izvršio temeljni rekonstrukciju: postavio nekoč novih velikih svirala, mehanizam na zgodan način preuredio i udesio registre da se mogu izvaditi i teže stvari.

Orgulje su sada tako dotjerane da se mogu takmititi sa novima. Majstor gosp. Erhartić dao je pismenu garanciju za više godina. Crkovinarstvo ga najtoplje preporuča.

DRNIS

NASLJEDNIK SV. O. FRANE U DRNISU. Vrhovni starješina franjevačkog reda prečasnici O. Leonardo M. Bello u ovođenišnjem svom pohodu hrvatskim franjevačkim Provincijama bio je toliko dobar da je svojim visokim posjetom počastio i naš varoš. Na 7. ov. m. prisipio je u pratnji m.g.p. Dr Stanka Petrova, provincijala provincije Presvet. Otkupitelja i m.g.p. fra K. dr. Babića, profesora na franjevačkom sveučilištu u Rimu. Prečasnici generalni doček je bio upravo sjajan. Na ulazu u varoš pozdravio ga je m.g.p. dr. Berković u ime franjevačkog drniškog dekanata i svoje župe; pozdravlja ga ne kao generala jedne države nego kao generala naroda. Pred župskom crkvom, biranim latinskim riječima pozdravio ga je, naš znani liječnik i književnik dr. F. D. Marušić. Pozdravlja ga u ime zagorske Dalmacije. — Prečasnici je u dupkoj crkvi održao govor krasnim latinskim jezikom. On žali što ne može govoriti na hrvatskom jeziku, ali uza sve to njegovo srce s njihovim je spojeno. Zahvaljuje na onako svečanom dočeku i velikoj odanosti prema katoličkoj Crkvi i franjevačkom redu. — Sadržaj govora iznio je puku na našem jeziku m.g.p. o. Stanko dr. Petrov, provincijal. — Uz klanjanje naroda ostavio je varoš naš visoki gost. Blagoslov Božji neka ga prati na njegovom putu.

Križarske vijesti

NOVA KRIŽARSKA BRATSTVA osnovana su u Lupoglavlju (okružje Zagreb) i Zavalju (okružje Senj-Sušak).

KRIŽARSKI DOM u Taborskom je blagoslovljen 1. rujna ov. god. Na proslavi je bilo mnogo Zagrepčana.

KRIŽARSKO OKRUŽJE — SPLIT osnovano je dva nova društva: u Segetu kod Trogira i u Trogiru. — Čestitamo!

Tko čita "Katolik" neka zna

da najjeftinije kupuje: čarape, muško i žensko rublje, pletena roba, krojački prapor - vazda priznato najjeftinije u trgovini

„Trikotaže“

P. DIZDAR

(Šibenik ul. Kr. Tomislava)

— FILIJALA K N I N — manufakt., plet. trgovina — i skladište štofova —

Besplatni pogreb

možete dobiti, ako se začlanite u "Posmrtnu zadrugu sv. Josipa" uz neznatan mjesecni doprinos. Mislite za vremena na posljednje stvari!

Sve informacije daje radio Povjerenštvo POSMRTE ZADRUGE SV. JOSIPA, Šibenik Put Uboškog doma (kuća Olivari).

Šaljite pretplatu!**Kalendar**

Rujan

N.	15	14 Ned. po Duši - 7. Žal. B. Dj. M.
P.	16	Sv. Ljudmila
U.	17	Rane sv. Franje
S.	18	Sv. Josip Kupertinski
Č.	19	Januarije ○ Zadnji četvrt
P.	20	Sv. Eustahije
S.	21	Sv. Matej, apostol

Sv. Jos. Kupertinski

Vjeruj i ljubi Gospodina, pa ćeš sve postići! Istinitost i ispravnost ove velike riječi sjajno potvrđuje život Josipa Kupertinskoga.

Tvrdo je vjerovao i žarko ljubio, pa je bezbroj zapreka i nепримјењивао.

Josip se je rodio u talijanskom gradu Kopertinu početkom 17. v. Potekao je od siromašnih, ali pobožnih i strogih roditelja koji su budnim očkom pratili svaki Josipov korak. Taj strogi roditeljski odgoj Josip nije nikada zaboravio. U kasnijim danima običavao je kazati da je novicijat (godine kušnje) dovršio kod svoje majke.

Josip je još kao dječak pokazivao izvanrednu pobožnost. Tako bi se zadubio u sv. molitvu da bi bio sav izvan sebe.

Prve dane djetinstva posvetio je postolarskom zanatu. Tajni glas koji je Josipa zvao u redov. stalež — nije mu dao nikada mira.

Josip zamoli franjevice da ga prime u red. No, oni ga odabiše. Kao razlog naveli su njegovu duševnu nesposobnost.

Kasnije podje u kapucine. I oni nakon kratkog vremena otpustiše ga. Koju je bol i koliku je sramotu tom prilikom pretrpio naš svetac! „Dok su mi svačili sv. redovničko odjelo, bilo mi je kao da mi sadiru kožu sa tijela i meso s kostiju“ — kazao je jednom drugom prilikom svetac, sjećajući se tih teških časova.

Napokon ga prime franjevcii. Cijeli život proživio je u samostanu, kao sveti i uzorni redovnik. U 25 godini života postao je svećenik.

Na dan redenja kazao je Gospodin: „Gle, Gospodine, sad sam se odijelio od svakoga; budi Ti, moli Te, jedino moje dobro. Svako drugo dobro držim za pogibao, za propast duši svojoj.“

Radi sveta i stroga života Gospodin je Josipa podario mnogim darovima. Skoro svakog dana Josip bilje u svetu zanosio lebđio između neba i zemlje.

Kad bi se Josip pojavio na ulici svijet bi za njim išao, kao za novim mesijom.

Veliki dio života proveo je u A-sizu. Tu su ga posjećivali najodličniji muževi onoga vremena. Mnogi protestanti promatrajući Josipov život i čudesu, listom bi se vraćali kat. crkvi.

Dvije krepsti su posebice resile našega sveca. Tako je ljubio sv. čistoću da bi iz njega izlazio ugodan miris. Naprotiv, Josip bi nečiste ljudi poznavao po samom vonju.

Josip je svakog slušao. Poslušnost je nazivao psom koji vodi slijepca, sv. nožem koji ubija čovječju volju i žrtvuje Bogu.

Pred smrt bio je premješten iz A-siza u Osim, gdje je 1663. god. blago u Gospodinu usnuo.

Crkvene vijesti

KATEDRALA SV. JAKOVA. Nedjelja : U 5 1/2 s. župska sv. Misa. U 7, 8, i 9. tijek sv. Mise. U 11 s. pjevana Misa i blagoslov s Presvetim.

DOLACKA ŽUPSKA CRKVA: Nedjelja : Sv. Misa u 7 s. i izloženje sv. moći neprocijenjene Krvi. Naveće u 5 s. večernjica i ljubljenje sv. moći.

VAROŠKA ŽUPSKA CRKVA: Nedjelja : U 5 1/2 s. tijek sv. Miša, u 10 s. pjevana sv. Misa, u 6 s. postavljanje Gospine slike na oltar i blagoslov s Presvetim.

Gospodja Resurecija Veseli tuži so ...

„Slaba sam Vam zdravlja, boli me, ne mogu p... am kažem gdje, sad ovdje, sad ondje Ne smijem da trošim zrnu u kavu, nego pržim ječam, ali mi ta ječma kava nikako ne ide u tek, — tanka je i nema onej prijatn okus i miris ko Vaša. Što da činim?“

„Pa što ste se odmeh tako izgubili, ko da su Vam sve galje potonule? Deda Vi toj Vašoj kavi Pravog Francka — i bice ona dobra!“

Pravij Franck daje svakoj kavi punoču i prijatan okus, a osim toga od koristi je osobito za Vas, jer se pristaje od domaćeg korijena cijenjene cikorije, a cikorija je odavno poznata i cijenjena hrvatska biljka.

CRKVA SV. FRANE: Nedjelja : Tihe sv. Mise u 6, 7, 9 i 10 1/2 s., pjevana u 8 s., blagoslov u 5 1/2 s.

CRKVA SV. LOVRE: Nedjelja : Svetkovina Gospe od Milosti proslavice se u ovoj crkvi ovim rasporedom: U 5 s. rjevanje lekcija. Tihe svete Mise u 5 1/2, 7, 7 1/2, 8 i 9 s. Pjevana Miša u 6 i 10 1/2 s. Poslije podne u 5 s. blagoslov sa Presvetim i propovijed. (Propovjeda Dr. fra V. Radonić, profesor u Sinju).

CRKVA SV. DOMINKA: Nedjelja : U 6 s. sv. Misa, u 10 s. pjevana. Podne u 4 s. propovijed i blagoslov.

CRKVA SV. LUCE: Nedjelja : Sv. Misa u 9 s. Blagoslov u 4 1/2 s.

NOVA CRKVA: Nedjelja : Sv. Misa u 7 1/2 s. i 9 s. školska.

CRKVA SV. DUHA: Nedjelja : Sv. Misa u 6 s.

CRKVA SV. NIKOLE: Nedjelja : Sv. Misa u 8 s.

CRKVA SV. IVANA: Nedjelja : Sv. Misa u 6 1/2 s.

CRKVA SV. NEDJELJICE U CRNI-

CI: Nedjelja : Sv. Misa u 6 1/2 s.

SJEMENIŠNA CRKVA SV. MARTI-

NA: Nedjelja : Sv. Misa za vanjske u 8 s.

Život Šibenika

SKOLE SE OTVARAJU. U ponедјелjak bio je otvor preparandije, trgovacke škole i ženske zanatske škole. Svaka škola imala je svoju sv. Misu sa zavizom Duha Svetoga. — Ove godine otvoreni je prvi razred preparandije, u koji je primljeno 16 muških i 10 ženskih. Sveukupni broj prepartandista je 70. — U žensku zanatsku školu upisano je 92, dok u trgovacku školu 55. — U srijedu bio je otvor realne gimnazije. Ujutro u 8 s. bila je zajednica sv. Misa sa zavizom Duha Svetoga. Upisano je za realnu gimnaziju 704, dok za klasično odjeljenje 196. Skupa 900 učenika.

DUHOVNE VJEŽBE SJEMENIŠTA-RACA. Naši sjemeništarci povratili su se s praznika. Uveo se je običaj, da sjemeništarci obavljaju duhovne vježbe već na početku šk. godine. Tako i ove godine, Dne 7 ov. m. započele su duhovne vježbe, a trajale su do 10 ov. m. ujutro. Vodio ih je vlč. o. Strižić isusovac iz Sarajeva.

IZASAO JE IZ SUDSKIH ZATVORA. O. Fra Vlade Pavlović koji je bio osudjen na 1 godinu i 2 mjeseca robio je i 1200 dinara novčane globe zbog zakona o zaštiti države i javne bezbjednosti. Njegovi se prijatelji veseli, da je sretno svršio.

VAROS — MALA GOSPA. I ove godine proslavljen je Gospin blagdan vrlo svečano. Pred sam blagdan bila je devetnica u varoškoj župničkoj crkvi. U subotu naveče bio je veliki vatromet. Pročelje Gospine crkve sa zvonikom bilo je osvijetljeno električnim žaruljama. Na sam blagdan pontificira je preuzv. biskup. Popodne razvila se je duga i dostojanstvena procesija. U procesiji bio je veliki broj muškog svijeta. Lijepu sliku pružali su oni dugi redoviti križari i križarice, vodeni svojim krasnim zastavama. Gospinu sliku nosili su 4 svećenika. Procesiju je vodio preč. Bajagić, dok je preuzv. biskup išao iz Gospine slike. — Iza procesije održao je krasnu marijansku propovijed m.g.p. varoški župnik dr V. Bilobrk. Poslije propovijedi bio je blagoslov sa Sresvetim. — Narod je do u kasnu noć dolazio da se pomoli svojoj dragoj Gospinu Grada.

VODSTVO KRIŽAR. POKRETA U SIBENIKU. U subotu ujutro stigli su u Sibenik dr Protulipac — voda križaru i prof. M. Stanković — voditeljica križarica, da prisustvuju velikom križarskom zboru. U nedjelju na zborovanju održali su krasne govore. U nedjelju naveče oputovali su natrag u Zagreb. Na stanicu ispratili su ih brojni križari i križarice.

Žabe

Dvije su žabe stanovali u bari. A kad je bila ljeti presušila, ostaviše je i odošlo tražiti drugu. Kad dođoše do zdenca, reči će jedna: „Sidimo zajedno u ovaj zdenac!“ Druga će ovoj: „Ako i ovdje voda presuši, kako ćemo izići?“

Marko S.

ODIJELA, POSEBNE JAKETE I HLACE TE DOBRE KOSULJE kupiće najjeftinije u novoj slovenačkoj trgovini F. Krajšek u Sibeniku, Kralja Tomislava ulica (na vrhu stepenica Dobrić). Za proljetnu sezonu veliko sniženje cijena. Zamjeno dobra roba.